

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ
ДС/СС 05/4-02 бр. 1607/1-ХІ/4
06.11.2014. године

На основу члана 231. став 1. алинеја 17. и члана 278. Статута Факултета, Наставно-научно веће Филозофског факултета у Београду је на својој XV редовној седници, одржаној дана 06.11.2014. године, донело следећу

О Д Л У К У

Прихвата се Извештај комисије са оценом докторске дисертације: **СОЦИЈАЛНЕ АНТИУТОПИЈЕ У АНГЛОСАКСОНСКОЈ ФИЛМСКОЈ ПРОДУКЦИЈИ ОД СРЕДИНЕ XX ВЕКА**, кандидата Ане Банић-Грубишић и одобрава усмена одбрана.

Универзитет је дао сагласност на предлог теме 14.04.2011. године.

Кандидат Ана Банић-Грубишић објавила је рад: Дракула као културни конструкт у туристичкој понуди Румуније, Етнолошко-антрополошке свеске, бр.14, Нова серија бр 3/2009.

Доставити:

1x Универзитету у Београду
1x Комисији
1x Стручном сараднику за
докторске дисертације
1x Шефу Одсека за правне послове
1x Архиви

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА

Проф. др Милош Арсенијевић

Факултет <u>Филозофски</u>	УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ Веће научних области друштвено-хуманистичких наука (Назив већа научних области коме се захтев упућује)
<u>04/1-2 бр.6/2589</u> (број захтева)	
<u>7.11.2014.</u> (датум)	

ЗАХТЕВ
за давање сагласности на реферат о урађеној докторској дисертацији

Молимо да, сходно члану 46. ст. 5. тач. 3. Статута Универзитета у Београду («Гласник Универзитета», бр. 131/06), дате сагласност на реферат о урађеној докторској дисертацији кандидата

Ане (Златко) Банић Грубишић
(име, име једног од родитеља и презиме)

КАНДИ
ДАТ

Ана (Златко) Банић Грубишић
(име, име једног од родитеља и презиме)

пријавио је докторску дисертацију под _____
насловом:

Социјалне антиутопије у англосаксонској филмској продукцији од средине XX века

Универзитет је дана 21.06.2011. својим актом под бр 06-21039/09 дао сагласност на предлог теме докторске дисертације која је гласила: _____

Социјалне антиутопије у англосаксонској филмској продукцији од средине XX века

Комисија за оцену и одбрану докторске дисертације кандидата

Ане (Златко) Банић Грубишић

образована је на седници одржаној 25.09.2014. одлуком факултета под бр 1307/1-ХП/13 у саставу:

	Име и презиме члана комисије	звање	научна област	установа у којој је запослен
1.	др Драгана Антонијевић	редовни проф.	етнологија- антропологија	Филозофски ф.
2.	др Иван Ковачевић	редовни проф.	исто	Филозофски ф.
3.	др Бојан Жикић	редовни проф.	исто	Филозофски ф.
4.	др Љиљана Гавриловић	ванредни проф.	Исто	Филозофски ф.
5.	др Срђан Радовић	научни сарадник	исто	Етнографски инст. САНУ

Наставно-научно веће факултета прихватило је извештај Комисије за оцену и одбрану докторске дисертације на седници одржаној дана 6.10.2014.

Прилог: 1. Извештај комисије са предлогом 2. Акт Наставно-научног већа факултета о усвајању извештаја 3. Примедбе дате у току стављања	ДЕКАН ФАКУЛТЕТА Проф. др Милош Арсенијевић
--	---

**НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВЕЋУ
ФИЛОЗОФСКОГ ФАКУЛТЕТА У БЕОГРАДУ**

Извештај комисије за оцену и одбрану докторске дисертације „**Социјалне антиутопије у англосаксонској филмској продукцији од средине XX века**“, кандидаткиње Ане Банић Грубишић МА

На седници Наставно-научног већа Филозофског факултета Универзитета у Београду, одржаној 25.09.2014. године, изабрани смо у комисију за оцену и одбрану докторске дисертације *Социјалне антиутопије у англосаксонској филмској продукцији од средине XX века*, коју је поднела Ана Банић Грубишић, МА антропологије и етнологије. Прочитали смо докторску дисертацију и о њој подносимо следећи

ИЗВЕШТАЈ

1. Основни подаци о кандидату и дисертацији:

Ана Банић Грубишић рођена је у Београду 1981. године. Студије етнологије и антропологије на Филозофском факултету у Београду уписала је 2001. године, а дипломирала је 2008. године на тему *Одметник као народни херој у америчкој популарној култури*. Мастер студије на Одељењу за етнологију и антропологију уписала је 2008. године, а 2009. године одбранила је мастер тезу под насловом *Зачарани круг идентитета – ромски хип хоп у Србији између инклузије и ексклузије*. Докторске студије на истом одељењу уписала је 2009. године.

Од 2010. године запослена је на Институту за етнологију и антропологију на Филозофском факултету у Београду, најпре у звању истраживача приправника, а од 2011. године у звању истраживача сарадника, у оквиру пројекта Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије *Антрополошко проучавање Србије – од културног наслеђа до модерног друштва* (177035). Од

2010. до 2013. године учествовала на још неколико домаћих и међународних истраживачких пројеката. Као сарадник у настави на Одељењу за етнологију и антропологију, ангажована је на предметима Антропологија фолклора, Национална етнологија/антропологија – Антропологија популарне културе, и Национална етнологија/антропологија – Култура и насиље. Такође је ангажована и као секретар редакције часописа *Етноантрополошки проблеми* (Одељења за етнологију и антропологију Филозофског факултета у Београду).

Објавила је 2013. године самосталну монографску студију под насловом *Ромски хип хоп у Србији: Музика и конструкција мањинског идентитета* (издавач: Универзитет у Београду – Филозофски факултет, Одељење за етнологију и антропологију). Поред тога, објавила је више самосталних и коауторских радова из области етнологије и антропологије у релевантним научним часописима и учествовала је на неколико домаћих и међународних научних скупова. Области научног интересовања су јој антропологија медија, антропологија популарне културе, антропологија миграција и мултикултурализма и антропологија туризма.

Докторска дисертација Ане Банић Грубишић *Социјалне антиутопије у англосаксонској филмској продукцији од средине XX века* садржи 219 страна компјутерски обрађеног текста, 19 страна литературе, 2 стране фолмографије и 2 стране интернет извора. Подељена је на четири поглавља, а приложени су библиографија коришћене литературе и извора и филмографија тј. списак филмова који су коришћени при обради теме.

Део докторске дисертације је, сходно прописима, објављен у научном часопису и то:

Оброк дана после сутра. Представе о храни и исрани у пост-апокалиптичним филмовима, *Етноантрополошки проблеми*, н.с. Год. 7. св.1. 2012.

2. Предмет и циљ дисертације

У првом поглављу, тј. у *Уводу* кандидаткиња указује на подстицај у избору ове теме који се састоји из чињенице да промишљање будућности у филмовима

постапокалипсе представља, захваљујућу маскултурном карактеру филмова, утицајан канал преношења страхова везаних за будућност људи на Земљи.

Теоријско-методолошки оквир полази од конституисаног антрополошког проучавања популарне културе. Из широке области популарне културе кандидаткиња је избарала жанр научне фантастике да покаже какав је антрополошки приступ и како антрополошка анализа попкултурних феномена полази од дељења садржаја аутора и публике који диференцирају тзв. високу уметност од попкултурне књижевности, музике или филма. Други начин дефинисања антрополошког приступа заснива се на прегледу антрополошког проучавања популарног филма, чиме је дефинисан антрополошки приступ предмету доктората, тј. специфичном поджанру постапокалиптичних филмова.

Унутар теоријско-методолошког оквира кандидаткиња је изградила сопствени поступак анализе постапокалиптичних филмова користећи аналитичке поступке развијене у проучавању популарне културе, попут Кавелтијеве формуле. Ана Банић Грубишић одређује свој предмет проучавања утврђујући опште карактеристике филмова (и романа, тј. књижевних предлогака). Полазећи од успостављања односа између појмова апокалипса, катастрофа и катаклизма, кандидаткиња је утврдила, примењујући ставове Гери Вулфа, да постапокалиптични наративи (књижевни и филмски) имају фазе сазнања катастрофе, путовања кроз пустош, формирање новог станишта и успостављање нове заједнице, затим фазу поновног јављања опасности и, на крају, фазу одлучујуће битке која ће одредити будућност човечанства. Сматрајући да би анализа наратива постапокалиптичних филмова изабраног корпуса поновила ове ставове или их тек унеколико кориговала, кандидаткиња се определила за другачији приступ и анализу фокусира на следеће феномене: исхрана, породица и породични односи, секс, љубав и брак, град и насеља, друштвено и политичко уређење и појам и одређење културног наслеђа.

3. Основне хипотезе од којих се полазило у истраживању:

И поред тога што се ради о докторској дисертацији из антропологије, хуманистичке дисциплине која ни у најмањој мери не опонаша природно научни модел научног метода (хипотеза, емприја, провера хипотезе, те њено потврђивање или одбацавање), услед захтева који се императивно постављају пред писце

реферата изнећемо ставове који се могу сматрати хипотезама. То је, на првом месту, претпоставка да покултурно промишљање будућности има узоре у конструктима прошлости. Друга теза се односи на рецепцију визије будућност која се из постапокалиптичних филмова шири у друштвено окружење и која ствара стахове савременом човеку и усмерава га на делање којим настоји да спречи апокалиптичну будућност.

4. Кратак опис садржаја дисертације:

Кључни топоси докторске дисертације Ане Банић Грубишић су исхрана, друштвена и политичка уређења, град и насеља, културно наслеђе, брак и породица, секс и љубав.

Истражујући исхрану у постапокалиптичким визијама будућности кандидаткиња је констатовала да храна није приказана искључиво као средство преживљавања већ као маркер идентитета и то на осам људско-нељудско и добро-лоше при чему се тај вредносни критеријум односи на врсте заједница које се формирају после катаклизме. Само на први поглед испитивање садржаја културног наслеђа у постапокалиптичним заједница изгледа мање значајано за познавање данашње визије тих друштава. Фундус феномена који се сматрају културним наслеђем у мрачној будућности после апокалипсе говори о томе на којим елементима ће се градити ново друштво полазећи од схватања да и данашње на истима почива.

Испитивање друштвеног и политичког уређења постапокалиптичних друштава има два аспекта: један се састоји из констатовања социјално филозофске основе визија постапокалипсе у форми теорија друштвеног уговора (Хобс, Русо и Лок) и други, који основицу за друштвено и економско уређење тих друштава проналази у шематизованој историји, тј. филозофији историје која историју види као след шематски схваћених друштвено-економских формација. Кандидаткиња је констатовала да еволуционистички низ (дивљаштво-вараврство-цивилизација), низ историјских конструката друштвено економских формација (робовласништво-феудализам-капитализам) и модели тоталитарних политичких система двадестог века (нацизам, социјализам) представљају алате којима се описују друштвено економски односи у постапокалипси.

Брак и продица у постапокалиптичним филмовима су приказани кроз сукоб савременог поимања брака у хришћанској цивилизацији и разних форми брака и породице који се јављају у еволуционистичком тумачењу порекла и развоја брака и породице и у оним формама које се сматрају аберантним у односу на доминантно поимање у савременој цивилизацији.

Слично браку и породици љубав и секс су у филмовима постапокалипсе приказани и као одсликавање и као супротност прихваћених форми доминантне цивилизације 19. и 20. века. Ана Банић Грубишић указује да дуализам романтичне и партнерске љубави, присутан у свим покултурним формама модерног доба, наставља да „постоји“ и у доба постапокалипсе, али су обе јасно у функцији изградње, тј. обнове друштва. Са друге стране, у свету хаоса и безвлашћа који је настао после катастрофе нема љубави већ влада насиље осликано у пљачкању, убијању и силовању.

5. Остварени резултати и научни допринос дисертације:

Кандидаткиња је самосталном анализом митских предложака, тј. мотива који се јављају у филмовима постапокалипсе утврдила читав низ митова који представљају митске узоре наративних предложака. То су мит о потопу (и Нојевој барки), мит о спасиоцу (и Мојсију), мит о обећаној земљи (хананској), мит о стварању (Адаму и Еви). Мит о Тезеју, Мит о Амазонкама и мит о Атлантиди. Овај резултат се може сматрати једним, али не и јединим, доприносом ове докторске дисертације.

Важан закључак и допринос ове дисертације се састоји у томе што је јасно показано да промишљање будућности у филмовима постапокалипсе представља, захваљујућу маскултурном карактеру филмова, утицајан канал преношења страхова везаних за будућност људи на Земљи.

У *Закључку* Ана Банић Грубишић резимира резултате анализе слике коју филмови постапокалипсе дају о исхрани, културном наслеђу, друштвеном и политичком уређењу, браку, породици, љубави и сексу. Крајњи резултат анализе састоји се у процењивању значаја визија будућности у филмовима постапокалипсе и састоји се из става да популарно културна визија будућности утиче на општа схватања о томе шта човечанству може да се догоди у деценијама и вековима који долазе. Потом се на тим

схватњима граде одлуке које се данас доносе што овом истраживању даје знатну актуелност и социјалну релевантност.

6. Закључак:

Докторска дисертација Ане Банић Грубишић *Социјалне антиутопије у англосаксонској филмској продукцији од средине XX века* је у потпуности урађена у складу са пријавом те дисертације.

На основу увида у докторску дисертацију *Социјалне антиутопије у англосаксонској филмској продукцији од средине XX века* Ане Банић Грубишић комисија констатује да је кандидаткиња у потпуности одговорила теми. Имајући то у виду предлажемо Наставно-научном већу Филозофског факултета Универзитета у Београду да одобри одбрану докторске дисертације *Социјалне антиутопије у англосаксонској филмској продукцији од средине XX века* Ане Банић Грубишић за шта су се стекли, по нашем мишљењу, стварни и формални услови.

У Београду, 3.10.2014

Комисија:

Проф. Драгана Антонијевић
Филозофски факултет у Београду

Проф. др Иван Ковачевић
Филозофски факултет у Београду

Проф. др Бојан Жикић
Филозофски факултет у Београду

Др Љиљана Гавриловић, саветник
Етнографски институт САНУ

Др Срђан Радовић, научни сарадник
Етнографски институт
